

รายงานการประชุม
คณะกรรมการควบคุมมลพิษ
ครั้งที่ ๗/๒๕๖๒
วันศุกร์ที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๒
ณ ห้องประชุม ๒๐๒ ชั้น ๒ กรมควบคุมมลพิษ

ผู้มาประชุม

๑. นายจตุพร บุรุษพัฒน์
ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ประธานกรรมการ
๒. พันตำรวจเอก กิตติ อริยานนท์
รองผู้บังคับการกองบังคับการตำรวจจราจร
แทนผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ	กรรมการ
๓. นายชัยยา เจริญจิตรธรรม
ผู้อำนวยการกองควบคุมการก่อสร้าง
แทนอธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง	กรรมการ
๔. นางสาวพะเยาว์ คำมุข
ผู้อำนวยการกองส่งเสริมเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อมโรงงาน
แทนอธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม	กรรมการ
๕. นางสาวสิริวรรณ จันทนจุลกะ
ผู้อำนวยการสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม
แทนอธิบดีกรมอนามัย	กรรมการ
๖. นางสาวลมัย ชูเกียรติวัฒนา
ผู้อำนวยการกองวิจัยพัฒนาปัจจัยการผลิตทางการเกษตร
แทนอธิบดีกรมวิชาการเกษตร	กรรมการ
๗. นางอนงค์ ชานะมูล
ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อม
แทนอธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม	กรรมการ
๘. นางเต็มศิริ จงพูนผล
ผู้อำนวยการกองจัดการคุณภาพอากาศและเสียง
แทนปลัดกรุงเทพมหานคร	กรรมการ
๙. นายมานพ คล้ายบัณฑิตย์
หัวหน้ากลุ่มพลังงานและสิ่งแวดล้อม
แทนอธิบดีกรมการขนส่งทางบก	กรรมการ
๑๐. นางสาวสุนทรี ภิรมย์
หัวหน้ากลุ่มสิ่งแวดล้อม
แทนอธิบดีกรมเจ้าท่า	กรรมการ

๑๑. นายอรรถวัฒน์ วัฒนวรรณ
นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ
แทนอธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่	กรรมการ
๑๒. นางสาวอรประพิมพ์ จันทน์นวล
นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ
แทนเลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	กรรมการ
๑๓. นายสุพัฒน์ หวังวงศ์วัฒนา
ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๑๔. นายอำนาจ วงศ์บัณฑิต
ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๑๕. นายชลิต รัตนธรรมสกุล
ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๑๖. นายประลอง ดำรงค์ไทย
อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ	กรรมการและเลขานุการ

ผู้ไม่เข้าร่วมประชุมเนื่องจากติดราชการอื่น

๑. อธิบดีกรมการปกครอง	กรรมการ
๒. นายเรศ ศรีสถิตย์
ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๓. นายธันวา จิตต์สงวน
ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นางสาวรณมา เตียรธสุวรรณ	รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ
๒. นายเถลิงศักดิ์ เพ็ชรสุวรรณ	รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ
๓. นายสุพจน์ พินิตกิตติสกุล	กรมโรงงานอุตสาหกรรม
๔. นางสาวมัทนาทิพย์ รอดทิม	กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่
๕. นางสาวชไมพร เป็นสุข	กรมอนามัย
๖. นางสาวณัฐกานันท์ ฉัตรวิไล	กรมอนามัย
๗. นายจารุพงศ์ เพ็งเกลี้ยง	กรุงเทพมหานคร
๘. นางนภาพร ศรีเพชรพันธุ์	กรุงเทพมหานคร
๙. นายชาญศักดิ์ คุชานบุล	กรุงเทพมหานคร
๑๐. นายทรงพล เชิดฉาย	สำนักงานนโยบายและแผน
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๑๑. นางสาวพรศรี สุทธนารักษ์	กรมควบคุมมลพิษ
๑๒. นายพิทยา ปราโมทย์วรพันธุ์	กรมควบคุมมลพิษ
๑๓. นายพันศักดิ์ ถิรมงคล	กรมควบคุมมลพิษ
๑๔. นางกัญชลี นาวิกภูมิ	กรมควบคุมมลพิษ

๑๕. นางสาวผาณิต รัตสุข	กรมควบคุมมลพิษ
๑๖. นางสาวพรพิมล เจริญสง	กรมควบคุมมลพิษ
๑๗. นางสุนีย์ ต๊ะปิ่นตา	กรมควบคุมมลพิษ
๑๘. นางสาวพัชรวดี สุวรรณธาดา	กรมควบคุมมลพิษ
๑๙. นางเสกสรร แสงดาว	กรมควบคุมมลพิษ
๒๐. นางสาวนุชจริยา อริยุศรี	กรมควบคุมมลพิษ
๒๑. นางสาวกาญจนา สวยสม	กรมควบคุมมลพิษ
๒๒. นางสาวภัทริยา เกตุสิน	กรมควบคุมมลพิษ
๒๓. นางสาวนันทวัน ว.สิงหะเซนทร์	กรมควบคุมมลพิษ
๒๔. นางสาวชมพูนุท โลหิตานนท์	กรมควบคุมมลพิษ
๒๕. - ๒๘. เจ้าหน้าที่กรมควบคุมมลพิษ จำนวน ๔ คน	

เริ่มประชุม เวลา ๑๓.๒๐ น.

วาระที่ ๑ เรื่องประธานแจ้งต่อที่ประชุม

นายจตุพร บุรุษพัฒน์ ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประธานกรรมการควบคุมมลพิษ แจ้งต่อที่ประชุมว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ฝากข้อห่วงใยในเรื่องปัญหามลพิษจากฝุ่นละออง PM_{2.5} ซึ่งปีนี้เกิดขึ้นเร็วกว่าทุกปี โดยมีข้อเสนอแนะ การเพิ่มพื้นที่สีเขียวในกรุงเทพมหานคร เมืองหลัก เช่น พื้นที่ส่วนราชการ ใต้ทางด่วน การเสนอมาตรการอื่นๆ ที่จะช่วยลดปัญหาฝุ่นละออง PM_{2.5} เช่น การกำหนดวันงดใช้รถ การหยุดโรงเรียน โดยจะต้องระบุว่าเป็นอำนาจของหน่วยงานใดที่จะสั่งการ การจัดทำรายละเอียดของแผนปฏิบัติการ/Action Plan ที่ผ่านมติคณะรัฐมนตรี เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาหมอกควันจากฝุ่นละออง PM_{2.5} อย่างเป็นรูปธรรมโดยเร็ว รวมทั้งการทำให้พี่น้องประชาชนได้รับรู้สถานการณ์และเกิดความเข้าใจ และให้พิจารณาการจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินการแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง PM_{2.5} ที่จะนำมาหารือกันในวันนี้

นายประลอง ดำรงค์ไทย อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการควบคุมมลพิษ ได้กล่าวต้อนรับประธานกรรมการและแนะนำองค์ประชุมคณะกรรมการควบคุมมลพิษต่อประธานฯ ในโอกาสที่ทำหน้าที่เป็นประธานกรรมการควบคุมมลพิษเป็นครั้งแรก

วาระที่ ๒ เรื่องเพื่อพิจารณา

๒.๑ การแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหาหมอกควันด้านฝุ่นละออง”

กรรมการและเลขานุการฯ นำเสนอที่ประชุมดังนี้

๑. เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒ นายกรัฐมนตรีได้เรียกประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นการเร่งด่วนเพื่อแก้ไขปัญหาหมอกควันจากฝุ่นละออง PM_{2.5} โดยปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มอบหมายให้อธิบดีกรมควบคุมมลพิษเข้าร่วมประชุมและรายงานสถานการณ์ที่เกิดขึ้นตั้งแต่วันที่ ๒๔ กันยายน

๒๕๖๒ เป็นต้นมา นายกรัฐมนตรีได้มีข้อสั่งการให้ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการที่กำหนด และให้เร่งเสนอรายละเอียดของแผนปฏิบัติการต่อคณะรัฐมนตรีโดยเร็ว

๒. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้นำ (ร่าง) แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบและมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำรายละเอียดกิจกรรม/โครงการและดำเนินการตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” พื้นที่ที่มีปัญหา/พื้นที่เสี่ยง ได้แก่ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ๙ จังหวัดภาคเหนือ พื้นที่ประสบปัญหาหมอกควันภาคใต้ สระบุรี (หน้าพระลาน) พื้นที่ที่ประสบปัญหาในปีที่ผ่านมา เช่น จ. ขอนแก่น จ. กาญจนบุรี ซึ่งแผนปฏิบัติการฯ แบ่งเป็น ๓ ระยะ ได้แก่ ระยะเร่งด่วนช่วงวิกฤต ระยะสั้น (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔) และระยะยาว (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗) ประกอบด้วย ๓ มาตรการ ดังนี้

๒.๑ มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ในช่วงวิกฤตในระดับต่างๆ ได้แก่

ระดับที่ ๑ $PM_{2.5}$ ไม่เกิน ๕๐ มคก./ลบ.ม. หน่วยงานดำเนินการกิจกรรมตามสถานะปกติ

ระดับที่ ๒ $PM_{2.5}$ ระหว่าง ๕๑-๗๕ มคก./ลบ.ม. เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ ทุกหน่วยงานดำเนินการให้เข้มงวดขึ้น เช่น กองบังคับการตำรวจจราจรเพิ่มจำนวนจุดตรวจจับควันดำในช่วงเวลาที่อนุญาตให้รถบรรทุกวิ่งเข้าพื้นที่ชั้นในของกรุงเทพมหานคร

ระดับที่ ๓ $PM_{2.5}$ ระหว่าง ๗๖-๑๐๐ มคก./ลบ.ม. ดำเนินการตามระดับที่ ๒ แล้ว สถานการณ์ฝุ่นละอองยังไม่ลดลง และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร/ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้บัญชาการเหตุการณ์ โดยใช้อำนาจตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องควบคุมพื้นที่ ควบคุมแหล่งกำเนิดและกิจกรรมที่ทำให้เกิดมลพิษ

ระดับที่ ๔ $PM_{2.5}$ มากกว่า ๑๐๐ มคก./ลบ.ม. ดำเนินการตามระดับที่ ๓ แล้ว สถานการณ์ฝุ่นละอองยังไม่ลดลง และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง เสนอให้ประชุมคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง (คณะกรรมการควบคุมมลพิษ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ) เพื่อเสนอมาตรการให้นายกรัฐมนตรีพิจารณาสั่งการ

๒.๒ มาตรการป้องกันและลดการเกิดมลพิษที่ต้นทาง (แหล่งกำเนิด) จากการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี เมื่อปี ๒๕๖๑ ฝุ่นละออง $PM_{2.5}$ มาจากภาคขนส่งร้อยละ ๕๔ จากการเผาในที่โล่งร้อยละ ๓๕ ที่เหลือมาจากภาคอุตสาหกรรมและการก่อสร้าง ขณะนี้กรมควบคุมมลพิษได้ว่าจ้างสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชียศึกษาสัดส่วนแหล่งกำเนิดที่มาของฝุ่นละออง $PM_{2.5}$ ซึ่งจะแล้วเสร็จในเดือนตุลาคม ๒๕๖๒ มาตรการนี้เน้นการลดมลพิษจากยานพาหนะ ได้แก่ การบังคับใช้น้ำมันเชื้อเพลิงที่มีกำมะถันไม่เกิน ๑๐ ppm (Euro 5) ตั้งแต่ ๑ มกราคม ๒๕๖๗ การบังคับใช้มาตรฐานการระบายมลพิษทางอากาศจากรถยนต์ใหม่ Euro 5 ภายในปี ๒๕๖๔ และ Euro 6 ภายในปี ๒๕๖๕ การห้ามเผาในที่โล่ง เป็นต้น

๒.๓ มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการมลพิษ เช่น การขยายเครือข่ายการติดตามตรวจสอบคุณภาพอากาศ เป็นต้น

๓. ความเห็นและข้อเสนอของฝ่ายเลขานุการฯ มีดังนี้

๓.๑ ควรแต่งตั้งคณะอนุกรรมการกำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” เพื่อจะได้กำกับและติดตามการแก้ไขปัญหา โดยเฉพาะในช่วงเกิดภาวะวิกฤต หรือช่วงที่เกิดผลกระทบต่อสุขภาพ

๓.๒ หากการดำเนินการตามมาตรการที่กำหนดอย่างเข้มงวดแล้วแต่ยังไม่ได้ผล ค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM_{2.5} มีค่ามากกว่า ๑๐๐ มคก./ลบ.ม. ต่อเนื่องเกิน ๓ วัน จะมีการประชุมคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เป็นกรณีเร่งด่วน

๓.๓ ปัจจุบันมีการดำเนินงานตามมาตรการ แต่ยังไม่มีการบูรณาการและยังไม่มีระบบกลไกที่จะกำกับการดำเนินการ

๓.๔ เมื่อวันที่ ๒ - ๓ ตุลาคม ๒๕๖๒ กรมควบคุมมลพิษได้จัดประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเตรียมการสื่อสารเตือนสถานการณ์ฝุ่นละออง PM_{2.5} และการควบคุม กำกับ ดูแลแหล่งกำเนิด ทำให้เห็นปัญหาเพราะวิธีการดำเนินการของแต่ละหน่วยงานจะทำตามกฎหมายของแต่ละหน่วยงานที่กำหนด

ที่ประชุมมีความเห็นและข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑. มาตรการเรื่องการกำหนดมาตรฐานรถยนต์และน้ำมันเชื้อเพลิงเป็นมาตรการระยะยาว แต่การดำเนินการในช่วงวิกฤตในปลายปีหรือต้นปีหน้าจะต้องมีรายละเอียดของมาตรการที่แต่ละหน่วยงานจะดำเนินการเป็นเร่งด่วน

๒. ควรมีการจัดทำรายละเอียดของมาตรการ (ที่ผ่านคณะรัฐมนตรี) โดยกำหนดเป็นกิจกรรมของแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามบทบาท อำนาจหน้าที่ ตามกฎหมายที่มีอยู่ โดยเฉพาะการยกระดับการดำเนินงานในช่วงวิกฤต (มาตรการที่ ๑ การบริหารจัดการเชิงพื้นที่ในช่วงวิกฤต) รวมถึงมาตรการที่ ๒ และ ๓ ในระยะกลางและระยะยาว

๓. ควรมีการจัดหาเครื่องมือต่างๆ เพิ่มเติม เพื่อช่วยสนับสนุนการทำงานของตำรวจ เช่น กล้อง CCTV เครื่องตรวจวัดควันดำระยะไกล และแก้ไขปัญหาข้อติดขัดจากระเบียบในการปฏิบัติงาน

๔. ควรเพิ่มกิจกรรมการเพิ่มพื้นที่สีเขียว เช่น พื้นที่ใต้ทางด่วน สถานที่ราชการ และพื้นที่ทั่วไป

๕. ควรจัดหาบุคคลหรือกลุ่มบุคคลเพื่อทำหน้าที่สร้างการรับรู้ให้กับประชาชน

๖. ควรมีคณะกรรมการ/คณะทำงานเพื่อติดตามการทำงานในภาพรวม

มติที่ประชุม

เห็นชอบกับการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อจัดทำข้อมูล (ทางวิชาการ) และข้อเสนอเพื่อประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารและรัฐบาลในการสั่งการใดๆ และให้มีการพิจารณากิจกรรมการดำเนินงาน โดยเฉพาะในช่วงวิกฤต ระยะกลาง ระยะยาว และการติดตามประเมินผล มีอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ เป็นประธานอนุกรรมการ ผู้แทนในระดับกองและเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานที่รับผิดชอบในเรื่องนี้ ร่วมเป็นอนุกรรมการ และมีผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการควบคุมมลพิษ เป็นที่ปรึกษา

ทั้งนี้ ประธานกรรมการได้ขอให้ผู้แทนส่วนราชการภายใต้คณะกรรมการควบคุมมลพิษที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ ส่งรายชื่อเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบการแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง PM_{2.5} ให้ฝ่ายเลขานุการฯ เพื่อแต่งตั้งเป็นอนุกรรมการต่อไป

วาระที่ ๓ เรื่องอื่นๆ

ไม่มี

ปิดประชุม เวลา ๑๔.๕๐ น.

นางกัญชลิ นาวิกฤมิ
นางสาวชมพูนุท โลหิตานนท์
นางเกวลิณ วงศ์เศรษฐศิริ
ผู้บันทึกรายงานการประชุม

นายประลอง ดำรงค์ไทย
ผู้ตรวจรายงานการประชุม